

Примено:	24. 06. 2010		
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
07	2424/1		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ“ бр. 58/00 и 44/02) и член 30 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ“ бр. 103/08), министерот за образование донесе наставна програма по предметот *ликовно образование* за III одделение на деветгодишното основно образование за учениците со пречки во психичкиот развој.

З. Корбанска

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

III ОУЧЕЛЕНИЕ

ДЕВЕТТОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

21
Скопје

АДАПТИРАНА НАСТАВНА
ПРОГРАМА ЗА
УЧЕНИЦИТЕ СО ПРЕЧКИ
ВО ПСИХИЧКИОТ РАЗВОЈ

ЛИКОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, јуни 2010

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО III ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- ▶ да запознава нови термини кои се користат во наставата по ликовно образование;
- ▶ да користи разни материјали и техники за цртање, сликање, моделирање, градење и визуелни комуникации во ликовното изразување;
- ▶ да ги изразува самостојно и слободно своите сознанија, чувства, доживувања и впечатоци, мисли и фантазија со помош на ликовниот јазик и творештво;
- ▶ да користи разни постапки за ликовно изразување (капење, гребење, прскање, туфитање и др.);
- ▶ да умее да направи избор на идеја, активност и средства и да состави ликовна творба;
- ▶ да умее вербално да објасни ликовна творба и да се поттикнува на сопствена естетска проценка;
- ▶ да прави разлика на уметнички дела од различни ликовни подрачја (цртеж, слика, скулптура, архитектура);
- ▶ да ги применува стекнатите знаења и вештини за ликовно изразување;
- ▶ да практикува културно-хигиено-технички и работни навики;
- ▶ да се запознава со културното наследство од различни етнички заедници;
- ▶ да ги препознава визуелните медиуми и средства и нивната функција;
- ▶ да умее да ја користи компјутерската техника за ликовно изразување.

D. Kostovska

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

ЦРТАЊЕ (ориентационо 20 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да ја развива перцепцијата и да создава претстава за просторот (диабочина, блиску-далеку); ▶ да развива чувство за линијата (видови и интензитет) и да ја применува во ликовна целина; ▶ да развива осетливост и да воочува ритам во природата и самостојно да го применува во цртањето; ▶ да ја развива способноста за забележување на контурната линија на предметите во одреден простор; ▶ да ја воочи светлоста и со сенчење да ја претставува сенката на предметите; ▶ со цртање да претставува видови текстури; ▶ да црта преку техника-туш. 	<p>Ликовни елементи во цртањето</p> <p>Цртање</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Контура ▶ Сенчење ▶ Внатрешен и надворешен простор ▶ Туш 	<p>Активности и методи</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Набљудување на непосредната околина, перципирање на просторот и меморирање (градбите, предметите, природата, дрворед, улица); ▶ со тенка четка, монохромно (туш, графички молив, темпера, акрил, контур паста, водени бои и др.) црта линии со различна дебелина, интензитет, прецизност, насока (моето училиште, училиштен двор, мојата соба, мојот дом); ▶ црта контурна линија (суво дрво, листови од дрвја, инсекти); ▶ црта видови линии и истите ги комбинира во ликовна целина; ▶ црта линии: прави криви, отворени-затворени, долги-куси, испрекината и др. и изразува контраст на линии (облаци и дожд); ▶ воочува и споредува предмети по големина (почетно чувство за пропорции); ▶ црта геометриски форми во различни големини (круг, коцка, правоаголник, триаголник, ромбоид) и истите ги комбинира во ликовна целина; ▶ споредува, доживува и црта внатрешен и надворешен простор; ▶ ги набљудува предметите и сенките кои ги формираат разни предмети при различно осветлување и со сенчење ликовно ги претставува; ▶ во природата го забележува ритамот на

Handwritten signature

	Оригинален и репродукција		<ul style="list-style-type: none"> ▶ посетува ликовна изложба, ателје и се запознава со оригинални дела и со репродукции.
--	---------------------------	--	--

ОБЛИКУВАЊЕ ВО ПРОСТОРОТ, МОДЕЛИРАЊЕ И ГРАДЕЊЕ (ориентационо 10 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: <ul style="list-style-type: none"> ▶ да ја развива способноста да набљудува, воочува (перцепира) предмети со едноставен и сложен волумен; ▶ да ја усовршува мануелната способност при моделирањето; ▶ при моделирањето да ги усовршува разните постапки на работа; ▶ да се оспособува да моделира тридимензионални форми (со едноставен и сложен волумен); ▶ да ја применува линијата и текстурата при моделирањето; ▶ да создава композиција со разни отпадни и други материјали; ▶ да се запознава со неколку скулптури во непосредната околина; 	<p>Основни средства за моделирање</p> <p>Ликовни елементи во моделирањето</p> <p>Моделирање</p> <p>Основни средства за градење</p> <p>Ликовни елементи во градењето</p> <p>Градење</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Волумен ▶ Каширање ▶ Макета ▶ Скулптура 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Набљудува и меморира разни предмети и споредува по форма, големина и текстурата; ▶ набљудува и моделира едноставен волумен (овошје, зеленчук, геометриски тела и др.); ▶ набљудува и моделира предмети со сложен волумен (животни, човечка фигура, птица, кошничка и сл.); ▶ набљудува и моделира со разни постапки на додавање, одземање, длабење, гребење, перфорирање и цртање; ▶ кашира маски, кошнички, плодови, животни и др.; ▶ набљудува и моделира предмети и со нив создава композиција; ▶ користи отпадни материјали за ликовно изразување (прави макети на училиште, сообраќај, возила и др.); ▶ комбинира и составува и приготвува простор (внатрешен и надворешен); ▶ со компонирање на готови форми создава сложена композиција; ▶ на уметничко дело (скулптура)

<ul style="list-style-type: none"> ▶ да се оспособува од готови форми да создаде посложена композиција. 			<p>забележува детали, текстура, линии, волумен...;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ посетува споменик (скулптура, биста, фонтана и др.); ▶ соработува со други институции и изложува ликовни творби.
--	--	--	--

ДИЗАЈН И ВИЗУЕЛНИ КОМУНИКАЦИИ (ориентационо 10 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да процени што го привлекува неговото/нејзиното внимание кон некој предмет и зошто; ▶ да го користи ритамот во дизајнот; ▶ да запознава и разликува илустрација, фотографија, корица за книга, постер, плакат. 	<p>Дизајн</p> <p>Ликовни елементи во дизајнот</p> <p>Визуелни комуникации</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Дезен (шара) ▶ Украс ▶ Знак ▶ Илустрација ▶ Корица ▶ Постер 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Печати со ритмичко повторување, создава дезен (марама, украсна хартија, амбалажна кеса); ▶ печати со разновидни материјали кој сам ги пронаоѓа од непосредната средина (лисија, плодови, кожа, гума, текстил, мрежа и др.); ▶ печати картон печат; ▶ изработува украсни предмети од разни амбалажи; ▶ изработува украси, честитки накит; ▶ создава дезен за витраж текстура; ▶ според едноставна шема изработува оригами; ▶ преку постапки на лепење врзување, составување и др. им ја менува првобитната функција на предметите; ▶ користи компјутер за изработка на декорација.

J. Corbanović

1/16 20 ЗА ОБРАЗ. А...

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

- Наставните содржини од предметот ликовно образование даваат можност за интегрирано целно и содржинско поврзување со наставните предмети: мајчин јазик, математика, англиски јазик, запознавање на околината, музичко и физичко и здравствено образование. Исто така, се дава можност за внатрешно интегрирано планирање на сите теми во согласност на потребите на учениците и планираните активности.

➤ Годишен фонд на часови:

Ред. бр	ТЕМИ	Број на часови
1.	Цртање	20 часа
2.	Сликање	32 часа
3.	Обликување во просторот, моделрање и градење	10 часа
4.	Дизајн и визуелни комуникации	10 часа
	Вкупно:	72 часа

* *Забелешка: Бројот на часовише е даден ориентационо.*

➤ **Наставни средства:**

- разни извори на учење од непосредната околина (предмети во природата и околината);
- дидактички средства и материјали;
- визуелни средства (предмети од непосредната околина, репродукции, детски творби, апликации и сл.);
- слајдови, сликотипови, списанија и сл.;
- аудио-визуелни средства (ТВ, DVD-плеер, видео-плеер, дигитален фотоапарат, дигитална камера, компјутер и други средства зависно од предметот).
- Интернет, образовни софтвери.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Prof. Dr. Stojanović

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за ликовно творење, колективната соработка и сл. (формативно оценување). Оваа компонента е составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето.

• **Описно оценување:**

- ▶ опсервација на ученикот;
- ▶ разговор како начин на изразување;
- ▶ вербално опишување на сопствениот цртеж;
- ▶ степен на совладување на ликовните техники;
- ▶ индивидуални креативни способности;
- ▶ учество и изведба на ликовна творба;
- ▶ воочување и препознавање на разни предмети од непосредната околина и применување во ликовното творештво;
- ▶ презентација на ликовните ученички творби;
- ▶ креативно изразување и творење во ликовните техники;
- ▶ препознавање на ликовни техники и материјали;
- ▶ активно учество во тимската работа и др.

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на Нормативот за простор за I, II и III одделение и на наставните средства за III одделение донесен од страна на министерот за образование и наука.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставага по ликовно образование за трето одделение може да ја реализира лице кое завршило:
- Филозофски факултет-Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог;
- дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

7. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученичката:

- ги препознава и ги именува ликовните материјали, техники и приборот за цртање, сликање, моделирање, обликување и печатење предвидени со програмата од I до III одделение;
- црта различни линии и детали;
- воочува геометриските форми и тела во различни големини;
- воочува светло и сенка на предметите и објектите;
- воочува и именува разни видови линии во природата и ги применува во ликовното изразување;
- ги воочува контурите и елементите на предметите и ги применува во ликовното изразување;
- се грижи за хигиената на просторот, за приборот за сликање и за негово подредување на соодветно место;
- ги препознава и именува основните бои, секундарните, хроматските, ахроматските;
- разликува спектар на бои;
- умее да добие секундарни бои (зелена, портокалова и виолетова);
- разликува надворешен и внатрешен простор, испакнато-вдлабнато;
- самостојно подготвува шаблони за печатење;
- печати и со ритмичко повторување создава композиција;
- црта по доживеано, прочитано и по фантазија;
- самостојно декорира готови форми;
- го користи компјутерот за ликовно изразување, цртање и боење;
- знае да разликува цртеж, слика и скулптура;
- знае дека постои оригинал и репродукција;
- ја опишува сопствената ликовна творба;
- препознава елементи од народното творештво и ги користи во своето ликовно изразување.

D. Stojanovska

8. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по ликовно образование за трето одделение на деветгодишното основно образование за учениците со пречки во психичкиот развој ја донесе

Никола Тодоров
министер за образование и наука

Скопје 23.06.2010

